

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Hænderne og Røsten i Rom og Jerusalem

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 215. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1859_1256-txt-shoot-idm655.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Hvorledes derimod den *haandværksmæssige* Oplysning og ligesaa umenneskelige som ugudelige Bort-Forklaring baade af Gud og Menneske, blev herskende midt iblandt os, hele *atten Aarhundreder* efterat den levende Gud og det guddommelige Menneske-Liv havde aabenbaret sig med Herlighed, da Ordet blev Kiød, og havde bevist sig selv med Liv og Lys, overalt hvor Christi Evangeliums *Røst* blev hørt, uden at al Verdens Hænder kunde forhindre det, det er vistnok svært at forstaae, men det er ligefuldt en urokkelig *Kiendsgjerning*, som vi ikke blot maae lade staae, men maae tage for gyldigt Beviis paa al den *virkelige Kraft*, som Størværket krævede. Den *Romerske Oplysnings Gienfødelse* og *Triumph* over den *Jødisk-Christelige* Betragtning af *Gud og Verden*, og navnlig af *Menneske-Livets* Forhold til Gud, Verden og sig selv, lader sig vist heller ikke grundig forklare blot af *Pavedømmet*, *Tyrkiet*, *Slave-Folkene* og *Latin-Skolen*, der, ligesom *Romerne*, syndes at have 216indtaget hele den dannede Verden med *Hænderne*, ligefra den høitidelige *Haands-Paalæggelse*, ned til Hverdags-Afretningen med *Stokken* og *Tampen*, *Ørefigen* og *Haandtager*, men det samme var Tilfældet med den *Romerske Oplysning* i sin *Hjemstavn*, der, ligesaalidt som det *Romerliv*, der bar dem, lader sig forklare uden af en *virkelig Aand*, som *Romerne* selv kaldte *Verdens-Sjælen* (*anima mundi*), som man nu sædvanlig kalder *Natur-Aanden*, og som Skriften ogsaa blandt andet kalder *Verdens-Guden* og *Luft-Aanden*, men brændemærker som den gamle *Slange* og *Løgnens Fader*. Vistnok brød den *Romerske Oplysning* i det *attende Aarhundrede* *Staven* over *alle Aander* uden Undtagelse, som *virkelige Væsner*, men de benaadede dog *Verdens-Aanden* igien under Navn af den selvstændige og selvraadige *Fornuft*, der i hele sin *Uvirkelighed* skulde kunne virke *Umueligheder*, saa det var kun en *Selv-Modsigelse*, man tillod sig, efter det da gjældende Ordsprog: min *Mund* er i mit *Brød*, den *skal sige* hvad jeg vil, ligesom jo *Kopernikanerne* endnu vil true os til at sige, *baade* at *Solen* staaer op og gaaer ned, og at *Solen hverken* staaer op *eller* gaaer ned. Det gjælder nemlig fremfor alt om *Selv-Modsigelsen*, som den aandelige *Daarekiste*, at det er kun det første Skridt, som koster, thi naar man først tænker og siger, at man modsiger *ikke* sig selv, skøndt man siger det *Modsatte* om sig selv, fordi *Ordet*, hvori *Tanken udtrykker* sig, ikke kan *udtrykke* *Tanken*, da er aabenbar ethvert Ord spildt paa den *Haand* eller *Aand* eller *Fornuft*, som truer *Munden* til at vrævla i det *Uendelige*.